

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

București, Piața Walter Măcăineanu nr.1-3, et. 2, tel/fax +40-21-3126578, e-mail:
cncd@cncd.org.ro

HOTĂRÂREA NR.75
din 26. 05. 2010

Dosar nr: 5/2010

Petiția nr:37 din data de 05.01.2010

Petent: S S

Obiect: discriminare creată prin condițiile impuse de CEC Bank cetățenilor români care obțin venituri în străinătate la creditarea prin programul „Prima casă”.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1 Numele, domiciliul sau reședința petentului

I.1.1 S S, loc.

I.2 Numele, domiciliul sau reședința reclamatului

I.2.1 Societatea Bancară CEC Bank S.A, sediu. loc. București, Calea Victoriei, nr.13, sector 3

II. Procedura de citare

În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

Prin adresa înregistrată cu nr.1101 din 12.02.2010 Colegiul Director al CNCD a citat petenta dna S E S în vederea audierii.

Prin adresa înregistrată cu nr.1100 din 12.02.2010 Colegiul Director al CNCD a citat reclamatul C.E.C - Bank prin reprezentant în vederea audierii.

Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 18.03.2010. La termen părțile nu s-au prezentat.

III.Obiectul sesizării și susținerile părților

3.1 Sustinerile petentei

3.1.1 Prin adresa nr. 37 din 05.01.2010 petenta, cetățean român cu rezidența în Olanda, sesizează C.N.C.D.-ul cu privire la faptul că a depus o aplicație pentru un credit imobiliar de tip „Prima casă” la CEC Bank, credit ce nu i-a fost acordat, din cauza condițiilor diferite impuse de CEC Bank pentru creditarea prin programul „Prima casă” pentru clienții care obțin venituri în România și cei care obțin venituri în străinătate. Petenta consideră

discriminatorie impunerea acestor condiții diferite pentru cetățenii români care obțin venituri în străinătate.

3.2 Sustinerile CEC Bank S.A

3.2.1 Prin adresa nr.936 din 04.02.2010, CEC Bank face precizarea că, pentru acordarea creditelor în Programul „Prima casă”, se aplică atât prevederile actelor normative speciale, care reglementează măsurile de implementare a acestui program, cât și Reglementările interne ale Băncii privind acreditarea persoanelor fizice, pentru investiții imobiliare.

În conformitate cu prevederile art. 1 lit. E, din Convenția de garantare pentru programul Prima casă prin beneficiar al acestui Program se înțelege: -persoana fizică ce îndeplinește criteriile de eligibilitate și condițiile din normele de creditare ale Finanțatorului, care solicită și primește finanțare din partea acestuia, garantată de FNGCIMM, în numele și contul statului, în cadrul Programului.

Documentele care stau la baza certificării realizării veniturilor din străinătate, conform procedurilor interne de creditare, sunt necesare pentru orice fel de credit solicitat de persoane fizice care obțin venituri din străinătate, nu în mod special pentru Programul „Prima casă”.

Nu consideră că Banca impune „restricții drastice pentru cetățenii români care lucrează în străinătate”, documentele solicitate fiind necesare pentru a putea aprecia solvabilitatea Clientului, eligibilitatea sa și riscurile asociate tranzacției.

Prin adresa nr. 2079 din 15.03.2010 Societatea Bancară CEC Bank S.A solicită C.N.C.D să respingă cererea ca neîntemeiată, pentru următoarele considerente:

În activitatea de acordare a creditelor în cadrul Programului Prima Casă, Banca respectă prevederile note de serviciu nr.67/V4, coroborate cu prevederile reglementărilor interne privind creditarea persoanelor fizice, ale celorlalte reglementări interne în vigoare ale Băncii, precum și cu reglementările privind activitatea bancară, normele, instrucțiunile și regulamentele emise de Banca Națională a României, orice alte reglementări legale incidente și statutul propriu de funcționare.

Condițiile de acordare a creditelor și de eligibilitate a clienților, stabilite de reglementările interne generale, statornicesc condițiile pe care clienții, solicitanți, trebuie să le îndeplinească, și anume: clientul să fie persoana fizică majoră, cu cetățenie română, cu domiciliul în România sau într-una dintre țările Uniunii Europene.

Clienții pot fi reprezentați în relația cu Banca și de persoane mandatate în acest scop, prin procura autenticată de notarul public.

În cazul în care domiciliul clientului este într-una dintre țările Uniunii Europene trebuie respectate următoarele:

- clientul trebuie să facă dovada reședinței în România
- creditul se acordă de către o unitate teritorială a Băncii din județul pe raza căruia se află reședința
- creditul solicitat să se încadreze în categoriile de credite acordate de Bancă persoanelor fizice;
- clientul să pună la dispoziția Băncii toate informațiile și documentele solicitate;
- clientul să facă dovada că poate susține rambursarea creditului, plata dobânzilor aferente și a altor costuri dacă este cazul, din veniturile nete realizate, cu respectarea reglementărilor emise de Banca Națională a României și a celorlalte reglementări legale incidente;
- clientul să facă dovada existenței aportului propriu, după caz ;
- clientul să prezinte garanții corespunzătoare categoriei de credit, la nivelul stabilit și acceptat de Banca;

-clientul, familia clientului și giranții acestuia să nu înregistreze, la data solicitării creditului, obligații neachitate la scadență față de Banca și /sau față de alte instituții de credit și nici datorii restante sau debite restante către terți;

-clientul să se încadreze în prevederile reglementărilor interne referitoare la :

a) admiterea la creditarea persoanelor care figurează cu informații negative în baza de date a Sistemului Informatic al Biroului de Credit și în alte baze de date existente la dispoziția Băncii;

b) vârsta clienților și a membrilor familiei clientului care participă cu veniturile realizate la evaluarea bonității acestuia.

Caracteristicile pentru acordarea creditului pentru clienții care doresc înscrierea în programul „Prima casă” sunt:

1. Acordarea creditelor în lei

- durata maximă de finanțare este de 30 de ani;

- vârsta minimă 18 ani;

- vârsta maximă la data rambursării integrale a creditului este de 80 de ani;

- perioada de grație de maxim 180 de zile;

- creditele sunt garantate cu garanții emise de FNGC IMM;

- nu se percep comisioane de acordare, analiză, gestiune sau rambursare anticipată;

- dobânda practică pentru aceste finanțări este ROBOR 3 luni; în prezent este 9,74%;

- avansul este de minim 5% din prețul de achiziție al locuinței este mai mic sau egal cu echivalentul în lei a 60.000 EUR; dacă prețul de achiziție este mai mare de echivalentul în lei a 60.000 EUR, se solicită ca avansul de echivalentul în lei 3.000 EUR să se majoreze cu suma care depășește prețul de achiziție de echivalent a 60.00 EUR.

- vechime în munca 3 luni

CEC Bank S.A acordă finanțare pentru achiziția imobilului în moneda națională, lei și este în funcție de cotația ROBOR 3M, ceea ce reprezintă modificarea nivelului acesteia la data de 1 a fiecărui trimestru calendaristic.

CEC Bank recomandă clienților persoane fizice ca împrumuturile să fie în valută în care realizează veniturile pentru a se evita riscul valutar, care, în condițiile actuale de volatilitate de pe piețele financiare valutare, rămâne ridicat; consideră că în acest moment Euribor se află în apropierea unui minim istoric, în timp ce Robor are mari șanse să scadă, iar în momentul adoptării Euro va fi înlocuit cu Euribor. Și ar mai fi un argument în favoarea creditelor în lei: la momentul adoptării Euro atât veniturile (salarii, dividende, chirii etc), cât și datoriile (creditele, etc) cetățenilor României vor fi convertite în Lei în Euro, aplicându-se același curs, rezultând practic un risc de conversie nul”.

Documentele care stau la baza certificării realizării veniturilor din străinătate, care sunt avute în vedere de către Bancă, sunt:

-adeverința de salariu model al băncii, completată de angajator, sau un alt document emis de angajator care să cuprindă cel puțin informațiile înscrise pe formularul băncii referitoare la datele de identitate ale angajatorului și la veniturile realizate, originalul și forma tradusă și legalizată la Consulatul Român sau misiunea diplomatică a României / un notar public din România / un notar public din țară în care sunt realizate veniturile (în acest caz purtând și apostila / supralegalizarea, după caz), toate documentele cu parafa originală de legalizare.

-contractul / contractele de muncă traduse și legalizate conform celor de mai sus, dacă este cazul. Copia carnetului de muncă, certificat pentru conformitate tradusă și legalizată conform celor de mai sus din documentele prezentate trebuie să rezulte că

persoana respectivă are o vechime în munca de cel puțin 12 luni și o vechime la locul de muncă actual de cel puțin 3 luni, fiind acceptate și situațiile în care ultimele 12 luni există întreruperi de cel mult 3 luni (cumulat).

-dovada privind luarea în evidență de către autoritatea fiscală a îării în care sunt realizate veniturile, tradusă și legalizată, conform celor de mai sus.

-un document din care să rezulte reședința sau permisul de ședere sau permisul de muncă, după caz emise de autoritățile din țară în care sunt realizate veniturile, legalizat și tradus conform celor de mai sus.

-copia pașaportului, certificat pentru conformitate în cazul în care veniturile sunt realizate într-o țară din afara UE.

-o declarație dată pe proprie răspundere, înscrisă pe cererea de credit sau pe formularul de declarație, din care să rezulte:

a) -adresa de corespondență (adresa completă a locației și numărul de telefon sau adresa de e-mail) la care pot fi contactate în România sau în țara în care sunt realizate veniturile, precum și acordul privind suportarea de către client a cheltuielilor efectuate de bancă în acest scop în cazul în care adresa corespondență nu este în România; transmiterea corespondenței utilizând aceste căi este recunoscută de client ca înștiințare valabilă și presupune că a luat în cunoștință de mesajul transmis.

b) -adresa de corespondență (adresa completa a locației și numărul de telefon sau adresa de e-mail) la care poate fi contactat în România persoana mandatată, precum și recunoașterea de către client a faptului că întreaga corespondență efectuată cu mandatarul îi este opozabilă, în cazul în care clientul este prezentat în relația cu banca de o persoană mandatată în acest scop prin procura autenticată de notarul public; transmiterea corespondenței utilizând aceste căi este recunoscută de client ca înștiințare de corespondență la care să poată fi contactat clientul.

c) -acordul privind comunicarea de către client/mandatar a oricărei modificări intervenite pe parcursul duratei de creditare în ceea ce privește adresele de corespondență declarate.

d) -cel puțin o persoană de contact din România, alta decât membrii familiei și mandatarul, pentru eventuale referințe, menționându-se numele, prenumele, domiciliul, numărul de telefon sau adresa de e-mail, precum și calitatea acesteia (administrator asociație de proprietari, vecin, coleg de serviciu, etc.)

Toate aceste înscrisuri sunt necesare pentru a face dovada posibilității rambursării ratelor.

Deoarece, pentru persoanele care își desfășoară activitatea în afara granițelor României, înscrisurile doveditoare sunt emise în altă limbă decât română, înscrisurile trebuie traduse, creditul fiind acordat pe teritoriul României, de către o bancă, exclusiv română, limba oficială a țării fiind română.

Aprecierile pe care o petenta le face, cu privire la caracterul discriminator al înscrisurilor solicitate persoanelor care își desfășoară activitate în afara teritoriului 0163ării, sunt netemeinice și nu pot fi susținute în niciun fel. Persoanele care își desfășoară activitatea pe teritoriul României trebuie să depună, aceleași înscrisuri doveditoare, singura diferență fiind aceea, că acestea nu mai trebuie traduse și legalizate, fiind conforme legislației române.

Din aceste considerente reclamatul solicită respingerea cererii formulate de petentă ca neântemeiată.

De asemenea prin rezoluția nr. 6 din data de 04.05.2010 s-a dispus investigație la fața locului, la sediul CEC Bank S.A. București.

În data de 7.05.2010 s-a desfășurat investigația în speță, iar raportul de investigație a fost depus la dosar.

IV. Motivele de fapt și de drept

4.1.1 În fapt, prin petiția formulată de petentă, se aduce la cunoștința Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării faptul că aceasta se consideră discriminată de condițiile impuse de CEC Bank S.A cetățenilor români care obțin venituri în străinătate la creditarea prin programul „Prima casă”.

4.2.1 În drept, analizând faptele reținute în acest caz, **Colegiul Director** se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci **când se induce distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă**. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă **„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-si găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă** (vezi CEDH, 18 februarie 1991, Fredin c/Suede, parag.60, 23 iunie 1993, Hoffman c/Autriche, parag.31, 28 septembrie 1995, Spadea et Scalabrino c/Italia, 22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

4.2.2 În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv**. (vezi Sermide SpA v. Cassa Conguaglio Zuccheri and others, Cauza 106/83. 1984 ECR 4209, para 28; Koinopraxia Enoseon Georgikon Synetairismon Diacheir iseos Enchorion Proionton Syn PE (KYDEP) v. Council of the European Union and Commission of the European Communities, Cauza C-146/91, 1994 ECR I-4199; Cauza C-189/01 Jippes and others 2001 ECR I-5689, para 129; Cauza C-149/96 Portugal vs. Council 1999 ECR I-8395 para.91)

4.2.3 Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

4.2.4 Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate. (22 octombrie 1996 Stubbings et autres c/Royaume-Uni, parag.75)

4.2.5 Având în vedere aspectele de mai sus precum și petiția dată, Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența art. 2 alin.1 al O.G. nr.137/2000, republicată.

4.2.6 Colegiul Director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența art.2 al O.G. nr.137/2000, republicată, sub aspectul scopului sau efectului creat, care a dat naștere sau nu, unei circumstanțe concretizate generic în restricție, excludere, deosebire, preferință, și care circumstanțiat la situația petentului/petentei/petentilor, poate să îmbrace forma unui tratament diferit, indus între persoane care se află în situații analoage sau comparabile, datorită unor criterii determinate și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

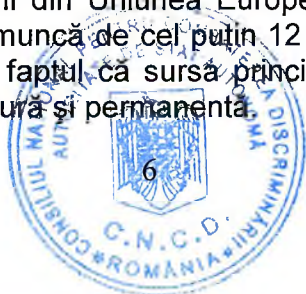
4.2.7 . Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin. 1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 trebuie constatată o deosebire, excludere, restricție sau preferință. Sub aspectul circumstanței concretizate într-un tratament diferit, care întrunește elementul constitutiv al art. 2 alin.1, și care față de obiectul dedus soluționării trebuie să fie materializat, Colegiul director reține că este supus analizei tratamentul la care susține petenta că a fost supusă prin neacordarea creditului de către CEC Bank S.A prin impunerea unor condiții suplimentare solicitate clienților care realizează venituri în străinătate.

4.2.8 . Potrivit definiției discriminării, tratamentul diferit trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1 și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit datorită unui criteriu.

4.2.9 Subsecvent reținerii unei împrejurări generice de tratament diferit, Colegiul Director se raportează la obiectul petiției pentru a analiza dacă ne situăm în câmpul unor categorii de persoane plasate în situații analoage sau comparabile. Curtea Europeană a Drepturilor Omului în analiza raportului de analogie sau comparabilitate a unor categorii profesionale a apreciat asemănările sau diferențele ce decurg din statutul profesiilor, condițiile de intrare în profesie, natura funcțiilor îndeplinite, modul de exercitare a funcțiilor respective, etc. (vezi cauza VAN DER MUSSELE v. BELGIUM, *Application no. 8919/80*, JUDGMENT, 23 November 1983, par. 46)

4.2.10 Colegiul Director analizând plângerea formulată de către petentă apreciază că este chemat să se pronunțe asupra condițiilor impuse de CEC Bank privind acordarea de credit în cadrul Programului Prima Casă, în speță, petenta invocă încălcarea unui drept, respectiv „dreptul la acordarea de credit”, Colegiul Director analizând plângerea formulată de către petentă, ia act de faptul că Banca a respectat prevederile notei scrise de serviciu nr. 76/V4, coroborate cu prevederile reglementărilor interne privind creditarea persoanelor fizice, ale celorlalte reglementări interne în vigoare ale Băncii, precum și cu reglementările privind activitatea bancară, normele, instrucțiunile și regulamentele emise de Banca Națională a României, orice alte reglementări incidente și statutul propriu de funcționare.

4.2.11 Colegiul Director analizând plângerea formulată de către petentă precum și susținerile reclamatului constată că petenta nu a primit credit datorită neîndeplinirii condițiilor suplimentare impuse acesteia de CEC Bank S.A. Pe de altă parte, Colegiul Director reține că petenta realizează venituri în Olanda și condițiile suplimentare solicitate clienților care realizează venituri în străinătate sunt justificate din cauza faptului că ofițerii de credite nu au posibilitatea de a verifica angajatorii din Uniunea Europeană și nici solvabilitatea clienților. Astfel condiția privind vechimea în muncă de cel puțin 12 luni și o vechime la locul actual de muncă de cel puțin 3 luni privește faptul că sursă principală care garantează creditul este salariul, sursă care trebuie să fie sigură și permanentă.

Colegiul reține că există o justificare obiectivă a acestui tratament, față de înscrisurile solicitate persoanelor care își desfășoară activitatea pe teritoriul României și trebuie să depună aceleași înscrisuri doveditoare, singura diferență fiind aceea, că acestea nu mai trebuiesc traduse și legalizate, fiind conforme legislației române.

4.2.12 Or, din probele aflate la dosar incidente obiectului petiției, nu se poate reține existența unui raport de cauzalitate între faptele imputate (neacordarea creditului) și criteriul invocat (persoană cu venituri în străinătate), în sensul în care, în drepturi sau supunerea la diferite tratamente considerate de către petentă ca fiind discriminatorii, din analiza înscrisurilor anexate la dosar, Colegiul Director este de opinie că nu se poate reține criteriul invocat de petentă ca fiind în cauză un obiter dictum decisiv în aplicarea tratamentelor considerate discriminatorii de către petentă, în sensul art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

4.2.13 Or, în speță, susținerile contradictorii ale părților vizează îndeplinirea unor condiții obiective, străine de criteriul invocat de petentă.

4.2.14 Coroborând aceste aspecte cu faptele care fac obiectul petiției și definiția discriminării astfel cum este prevăzută în art.2 alin.1 și art. 2 alin. 5 din O.G. nr.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, în cauză nu se poate reține întrunirea cumulativă a elementelor privind un tratament de deosebire restricție, excludere, deosebire, preferință între persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit datorită unuia din criteriile prevăzute de lege și care are ca scop sau ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu **unanimitate** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. aspectele sesizate nu constituie fapte de discriminare potrivit Ordonanței de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, republicată;

2. clasarea dosarului;

3. se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;

V. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța competentă și în termenul legal potrivit prevederilor art. 20, alin. 10 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, precum și prevederilor Legii nr.554/2004 a contenciosului administrativ.

VI. Modalitatea de plată a amenzii (dacă este cazul)

- nu este cazul;

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

NIȚĂ DRAGOȘ TIBERIU – Membru

POP IOANA – Membru

PANFILE ANAMARIA – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE - Membru

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

